
Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzés az augusztus 28- szeptember 03. közötti időszakra

Elkészült idei utolsó növényvédelmi előrejelzésünk. A következő év tavaszán jelentkezőnk újra előrejelzésünkkel.

Az idei esztendőt a csapadékos időjárás határozta meg. Az április 22-től augusztus 14-ig tartó időszakban nagy mennyiségű csapadék hullott a borvidéken. Egyes területeken meghaladta a 400 mm-t is. A kedvező feltételek miatt, 2019-ben a peronoszpóra kapott kifejezetten nagy szerepet a szőlő növényvédelmében. Több kezelésben is felszívódó készítmények alkalmazására, illetve rövidebb permetezési fordulóokra volt szükség a hatékony védelem érdekében. Az esős idő azonban nehezítette a kezelések időbeni elvégzését. Számos ültetvényt találhatunk, ahol komolyabb kárt okozott idén a peronoszpóra. Gondos növényvédelem és zöldmunka mellett azonban nem, vagy csak kismértékű kárt látható a termésben. A lombozaton kártétel eltérő mértékben észlelhető a borvidék ültetvényeiben. A lisztharmatra az idei esztendőben is fokozott figyelmet kívánt, a legtöbb ültetvényben azonban sikeresen megvédték a termést a gazdálkodók. Találkozhattunk olyan szőlőterületekkel is, ahol a lisztharmat és a peronoszpóra együttesen okozott nagy károkat. A botritisz tünetei augusztusban megjelentek az ültetvényekben, de a fertőzöttség mértéke egyelőre alacsony.

A tarka szőlómoly első nemzedékének rajzása, majd a lárvák kelése elhúzódó volt a gyakori csapadékos és hűvös időjárásnak köszönhetően. A második nemzedékre pedig a júniusi kánikula volt hatással, több helyen nem is volt szükséges a védekezés. Atkák jelentős károsításával nem kellett számolni a vegetáció elején. A nyári hónapokban a szilva-takácsatka kártétele erősödött fel néhány ültetvényben, és indokolta speciális atkaölő készítmény alkalmazást. Az amerikai szőlőkabóca lárvái május 20-a után jelentek meg. A védekezés júniusban volt esedékes a fiatal lárvák ellen. Az imágók rajzása július elején kezdődött, a rajzás csúcs augusztus elején volt.

Fokozott figyelmet kellett fordítani idén a gyomosodásra is. A csapadék időjárás hatására erőteljes volt a gyomok fejlődése, ami többszöri beavatkozást indokolt.

Fenológia

Az előző előrejelzés óta eltelt időben meleg, nyárias időjárásban volt részünk. Jelentős csapadék nem hullott a borvidéken elmúlt egy hétben. Egy hosszabb, meleg, kánikulát hozó periódusban van részünk a nyár végén.

A fajták érése, a cukor felhalmozódás folyamatos. A vesszők beérése is tart, a hajtások növekedési erélye csökkent. Zajlanak a próbaszüretek a borvidéken. Egyes borászati célok számára megfelelően bizonyos területeken már a szüret is megkezdődött, illetve kezdődik a jövő héten.

Ahol eddig nem tették meg ott most is érdemes kialakítani a szellős lombozatot, amellyel kedvezőbb körülményeket biztosíthatunk az érő fürtök számára, valamint pozitív hatással van a még tervezett növényvédelmi kezelések hatékonyságára, illetve hamarabb valósul meg a lomb és a fürtök felszáradása az esőzéseket követően. Zöldmunka során kerüljük a lombozat túlzott mértékű ritkítását. Számos ültetvényben már a második csonkázást is elvégezték.

Furmint T85-ös fürtök a Bakonyi dűlőben 2019.08.27-én

Lisztharmat

A legtöbb ültetvényben már nincs növényvédelmi teendő a szüretet megelőzően. Amennyiben még egy kezelést szeretnénk elvégezni a késői fajták esetében, akkor azt kén készítménnyel tesszük meg, a lombozat védelme érdekében. Szüret után ajánlott egy lemosó kezelést csinálni lisztharmat ellen. Ezt kén és olaj tartalmú készítménnyel végezzük el a lombhullást megkezdése előtt. Ezzel gyéríthetjük a lisztharmat áttelelő képleteit.

Lisztharmat tünete fürtökön

Peronoszpóra

A védekezés már itt is csak a később érő fajtákat érintheti. A cél szintén a lombozat védelme. A kezelést réz készítménnyel (rézoxiklorid, rézhidroxid) végezhetjük el. Minden ültetvényben láthatóak a peronoszpóra tünetei a lombozaton. Azonban a fertőzöttség mértéke eltérő. Az eddig megfelelően védett ültetvényben nem vagy csak elvétve észlelhetők a tünetek. Ahol korábban abba hagyták a védekezést, ott már jelentősebb a fertőzöttség mértéke. Találkozhatunk azonban olyan területekkel is a jelentős fürtkár mellett, már komoly lombvesztés is bekövetkezett. A lombozat jelentősebb fertőződése és elvesztése a termés beérését is negatívan befolyásolhatja. A második cson-

kázás során a fertőzött levelek többsége eltávolításra kerül, a kevésbé fertőzött ültetvényekben. Borászati szempontból vegyük figyelembe, hogy a rézkészítmények élelmezés-egészségügyi várakozási ideje 21 nap! A szüret utáni lemosó kezelésre ajánlott olyan szert választani, amely a kén és az olaj mellett rezet is tartalmaz.

Korai lombvesztés súlyos peronoszpóra fertőzés következtében

Botritisz

A botritisz tünetei a korai fajták és Furmint esetében már a legtöbb ültetvényben észlelhetők. A fertőzöttség mértéke egyelőre alacsony. A csapadékmentes, meleg napok hatására közepes, alacsony szintre esett vissza a fertőzési nyomás. Azonban a fertőzött gócból komolyabb mértékű kártétel alakulhat ki. A szőlő bogyóit érő sérülések (molykártétel, jégverés, lisztharmat, egyéb okból származó sérülések) utat nyithatnak a fertőzésnek. A tömött fürtű és/vagy rothadásra hajlamos fajták esetében nagyobb a fertőzés veszély mértéke. Ahol a tünetek megjelentek ott mindenképp alkalmazzuk a botritisz elleni szereket. A következő hatóanyagokat közül választhatunk: pirimetanil, fenhexamid, ciprodinil, fludioxonil, boszkalid. Minden készítmény esetében vegyük figyelembe az élelmezés-egészségügyi várakozási időt. Ökológiai gazdálkodásban a kálium-hidrogén-karbonát tartalmú növénykondicionáló készítmény alkalmazása lehetséges, illetve a botritisz ellen engedélyezett, *Aureobasidium pullulans* tartalmú gombaölő szer használható.

Szürkerothadás tünete Furmint fürtön

Fakórothadás

A fakórothadás tünetei egyes ültetvényekben kis számban láthatóak. A betegség elsősorban jégverés után jelentkezik, de az ép bőrszöveten is áthatolhat a kórokozó. Védekezésre alkalmazható a folpet, a pirimetanil hatóanyag. A réz-készítmények a kórokozó ellen nem hatásosak. Jégeső után a gyorsaságé a főszerep. A kezelések a kár bekövetkezése után 12-18 órán belül hatásosak. Egy nap elteltével a védekezés hatástalan.

Fakó rothadás tünete fejlettebb bogyókon

Amerikai szőlőkabóca

A fogott egyedek száma tovább csökkent. Az amerikai szőlőkabóca minden csapdázott ültetvényben megtalálható, azonban egyedszámuk tekintetében jelentősebb eltérések észlelhetők. A rajzás október elejéig tarthat.

A fogási adatok alapján az utolsó növényvédelmi kezelést kiegészíthetjük rovarölő szerrel. Konvencionális művelésben a piretroid hatóanyagokból válogathatunk (tau-fluvalinát, alfametrin, lambda-cihalotron, deltametrin), ökológiai művelésben pedig a spinozad és az eseti engedéllyel rendelkező, természetes piretrint tartalmazó készítmény áll a rendelkezésünkre. Rovarölő szerek esetében is fordítsunk figyelmet az élelmezés-egészségügyi várakozási időre a kezeléseik elvégzése esetén.

Az imágók megfigyelésére sárga ragadós lapokat helyezünk ki az ültetvényekbe. A sárga ragacslapok által nyomon követhetjük az imágók jelenlétét az ültetvényben. Továbbá a lárvák elleni hatékony védekezés esetén is érdemes alkalmazni ezeket a csapdákat, a szomszéd ültetvényekből esetlegesen áttelepülő imágók megfigyelésére. A lapok segítségével láthatjuk, hogy indokolt-e a védekezés az imágók ellen. Az egyedek számát 7-10 naponta kell feljegyezni. A lapok hatékonyságukat kb. 2 hétig őrzik meg, így ennél hosszabb ideig nem célszerű használni egy csapdát. A védekezési küszöbérték 4 egyed/lap/10 nap. 5 ha-os terület nagyságig hektáronként 3 db lapot kell kihelyezni, 5-10 ha esetében 2 db kell hektáronként, 10 ha-nál nagyobb tábla esetében 30db/tábla. A lapokat elszórtan kell kihelyezni.

Amerikai szőlőkabóca imágók nagy számban a kihelyezett sárga lapon

Amerikai lepkekabóca

A kártevő imágó láthatóak az ültetvényekben. Az amerikai szőlőkabóca elleni kezeléseket védelmet nyújtanak a lepkekabóca ellen is. Túlzott elszaporodásuk esetén ismételt védekezés lehet indokolt.

Amerikai lepkekabóca imágó

Tarka szőlőmoly

A tarka szőlőmoly harmadik nemzedékének egyedeit nem vagy csak kis számban fogják a csapdák. A védekezés csak abban az esetben indokolt, ha nagymértékben károsítanak a kártevő lárvái. A lárvák károsítása utat nyithat a szürkerothadásnak. Ahol a szüret közeledtével a harmadik nemzedék lárvái ellen védekezni akarnak majd, ott leginkább a rövid élelmezés-egészségügyi várakozási idejű hatóanyagok közül válasszanak (deltamertin, alfametrin, lambda-cihalotrin).

Fás betegségek

A fás betegségek tünetei elszórtan, szinten minden ültetvényben látható. A fás betegség okozója többféle gomba is lehet, ezért a megjelenési formája is változatos. A fertőzött tőkétet célszerű megjelölni. E tőkétet a metszés előtt az egészséges részig kell visszavágni, vagy megtehetjük ezt 20-30 cm-es magasságban is. Továbbá sebkezelés alkalmazása szükséges a vágási felületen. Az elhalt tőkétet vágjuk ki és égetjük el.

Fás betegség levéltünete

Vadkár

A termés beérésével egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a vadak által okozott károkra. Elsősorban az erdő közeli ültetvényekben észlelhetők a károk. Több vadriasztó készítmény is a

rendelkezésünkre áll a károsítás elkerülésére, mérséklésére (pl. perlit+fakátrány+etil-merkaptán/n-vajsav), illetve emberi haj is kihelyezhető a szőlősorokba.

Seregély

Nagyobb seregély csapatokkal egyelőre nem találkoztunk a borvidéken. Különböző vizuális- és hanghatású riasztó eszközöket alkalmazhatunk a madarak zavarására, ám ezek jó részéhez hamar alkalmazkodnak. Leghatékonyabban a termés lehálózásával tudunk védekezni.

Darázskártétel

A kár mérséklése céljából sörös-narancsleves keveréket tartalmazó csapdákat helyezhetünk ki az ültetvényekbe. Jól bevált tavaly a cukros víz némi ételecettel is. Továbbá megoldás lehet a darázsfészkek óvatos eltávolítása is, ami azonban a földben kialakított fészkek esetében nem egyszerű.

Gyomszabályozás

Fordítsunk kellő figyelmet az ültetvények gyomszabályozására is. Kerüljük az ültetvények túlzott elgyomosodását. A gyomok jelentősebb felszaporodása párásabbá teszi az ültetvényt, ami a kórokozóknak kedvezőbb feltételeket teremt. A soralkak gyomirtására a soralkművelő gépeket vagy végső esetben glifozát hatóanyagot használhatunk. Azonban el kell kerülni, hogy a permetlé a szőlő zöld részeire kerüljön! Ezért fontos szerepe van az időben és jól elvégzett törzstisztításnak, ami történhet kézi vagy kémiai úton. Magról kelő gyomnövények ellen, azok néhány leveles állapotában kell védekezni. Élő gyomok ellen a magasabb dózist javasolt alkalmazni a növények intenzív növekedési fázisában. Apró szulák esetében virágzáskor kell kijutathatni a gyomirtó szert, mezei aszat ellen pedig tölevélrózsás állapotban. A glifozát felhasználása esetén úgy válasszuk meg a permetezés időpontját, hogy a kezelést követő 6 órán belül ne hulljon csapadék, hogy a hatóanyag maradéktalanul fel tudjon szívódni. A sorközök gyomszabályozására legjobb módszer a kaszálás.

A növényvédelmi kezelések elvégzése előtt fontos tájékozódni az időjárási viszonyokról. A várható csapadékról a radarképekről kaphatunk információt (<https://www.idokep.hu/radar>, vagy http://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/). Abban az esetben, ha a permetezés közben elered az eső, az utolsó egy órában kezelt területeken célszerű újra elvégezni a növényvédelmi beavatkozást, mivel a kijuttatott permetlének körülbelül egy óra szükséges a megszáradáshoz.

Az elmúlt hét hőmérséklet és csapadék adatai:

2019.08.21-26.	átlaghőmérséklet (°C)	heti csapadék (mm)
Sátoraljaújhely Szemszúró	25,05	0,3
Sárospatak Királyhegy	25,07	0,1
Hercegkút Hosszúhegy	24,73	0,2
Tolcsva Nyakvágó	23,8	0,6
Erdőbénye Lócse	24,52	0,2
Vámosújfalú Rány	24,57	0,3
Olaszliszka Haraszt	25	0,1
Szegi Poklos	24,3	0,5
Tarcal Bakonyi	24,17	0
Tokaj Hétszőlő	-	0
Bodrogkeresztúr Dereszla	23,43	0,7
Mád Juharos	24,63	1,4
Mád Úrágya	25,35	2,3
Tállya Nyergesek	24,73	0,2
Abaújszántó Kassaváros	24,07	0,1

Várható időjárás 2019.08.28-27.

Az előrejelzés alapján marad a kánikula. A jövő hét elejéig napközben 31-34°C közötti maximum hőmérsékletre kell számítanunk. Csapadék az előrejelzés alapján nem várható.

Pableczki Bence
Nővényorvos